

5/2022 • (POST)LETNÍ SPECIÁL

OPUSCULUM

ČASOPIS ČESKÉ DOMINIKÁNSKÉ RODINY

Obsah

- Fr. Lukáš Fošum OP: Úvodní slovo | **2**
- Terezie Eisnerová OP: Předávání víry jako dialog
Evangelizace a šíření víry u svatého Dominika | **4**
- Fr. Josef M. Dolák OP: Misie v Mimoni | **7**
- Fr. Václav Veselský OP:
Hlásat evangelium chudým jako chudý... a jako mimoň | **9**
- SM. Vincenta Vodáková OP: Letní škola Tomáše Akvinského | **12**
- SM. Roberta Ševčíková OP: Požehnané prázdniny | **16**
- Klárka Šotkovská: Letní dominikánský tábor | **17**
- Fr. Kliment Mikulka OP: Zprávy z generální kapituly
Tultenango v Mexiku 18. 7. – 8. 8. 2022 | **18**
- Fr. Metoděj M. Němec OP: Bulharská spojka | **22**
- Fr. Jan Rajlich OP: Malý krok správným směrem
Misie v Tanzanii 2022 | **25**
- Gabriela Zdislava Kollová a Jiří Reginald Machačík:
Okénko do světa olomouckých terciářů | **28**
- Setkání dominikánské rodiny | **30**
- Peter Kreeft: Víra je Boží dar | **31**
- Fr. Václav Veselský OP: Plná milosti, půvabu a Ducha svatého | **33**
- Z nabídky nakladatelství Krystal OP | **34**

Milí přátelé,

*Stále se vracíme
k Prameni.
Abychom
nezapomínali,
kdo je náš Pastýř.
A s kým znovu
vykračujeme do
světa.*

jak moc horké bylo pro vás právě naplněné léto? Asi pro každého jinak... Teplota, vlhkost, lehký nebo těžký vzduch, dusno nebo osvěžení, světlo a stín, to se každou chvíli mění. A jaká byla žeň? To ještě úplně nevíme, protože naše sklizeň bude hodnocena nejen podle právě (ne)naplněných sýpek. Dovolte mi pokus o ohlédnutí za právě skončeným létem, ve kterém se odvážím tu a tam překročit hranice pouhého soukromí směrem k něčemu, co je nám společné.

Začnu 2. července v katedrále sv. Víta, kde jsme se v boční kapli přede mší svatou, při které vstoupil do úřadu nový pražský arcibiskup, modlili spolu se zástupci dominikánské rodiny růženec. Za nového arcibiskupa. Za požehnání, moudrost a vytrvalost pro něj. Za církve v pražské arcidiecézi a naší zemi. Když během mše promluvil také pan premiér a odhalil své pouto k našemu řádu, byli jsme hrdí. Tato hrdost však pro nás víc než jen vyznamenáním byla a je výzvou jít dál: ve stopách svatého Dominika, svatého Tomáše a dalších dominikánských světců.

Na začátku července proběhly též dva „opravdivé kláštery“. Už skoro desátý v Olomouci a první v Uherském Brodě. Bratři a sestry. Přijdou noví? Když neprší, tak ať alespoň kape. I pro ty kapky je ale třeba něco udělat, protože i když v létě moc nekapalo, svět má velkou žízeň. A nemůžeme ho nechat vyschnout. Oheň, který přinesl na svět Kristus (srov. Lk 12, 49) a kterým plál svatý Dominik, není ten, který ničil po několik týdnů lesy v Českém Švýcarsku. A už vůbec ne ten, který padá v podobě bomb a raket na ukrajinské

děti a lidi beze zbraní. Oheň Ducha, který žádný keř nespálí (Ex 3, 2) ani nepohlí nalomenou třtinu (Iz 42, 3), potřebuje vodu křtu, která je už od svého počátku vodou moudrosti – tu, kterou zdarma rozdával svatý Dominik: *aquam sapientiae propinasti gratis*.

Na bývalém statku v Tuchoměřicích se během léta po dominikánsku dvakrát sklízelo. A když ještě ne sklízelo, tak aspoň pořádně zasévalo. Nejprve při evropském setkání sester dominikánek (DSI), o němž jste si mohli přečíst v minulém čísle OPuscula, a pak při letní škole Tomáše Akvinského (LŠTA). Vytrvalé zasévání neusnulo ani při misiích v Mimoni a na celostátním setkání mládeže v Hradci Králové. „Vstaň!“ To neříkáme jenom těm nejmladším s očekáváním, že nám stárnoucím budou sloužit a že za nás převezmou otěže misijního poslání. Dobrý boj jsme všichni povoláni vést až do konce (2 Tim 4, 7)!

Léto je také čas načerpání a odpočinku. Exercicie, duchovní cvičení, týden plus minus jeden den v ústraní, anebo v komunitě, ale pořádně... Říkáme tomu různě, naplňujeme v duchu dominikánské svobody a zodpovědnosti. Ale cíl je vždy stejný: zjistit, kdo je náš Pastýř (Žl 23, 1), kdo nám dává pramen vody živé. Co to znamená znovu se narodit. A s čím znovu vykračujeme do světa.

A pak dovolená, anebo prázdniny, rekreace, zotavení... Ještě větší varieta názvů, délky trvání, uchopení a realizace, pokud si je můžeme dovolit... A tak se s dovolením podělím o jeden konkrétní zážitek. Když mne a bratrovi Filipovi bylo dopřáno strávit pár dní u bratří v Marseille, toulat se po krásném skalnatém pobřeží v okolí a občas opatrně vlézt do moře, došla nám v jednu chvíli pitná voda a my jsme pevně doufali, že si ji doplníme na docela hustě zalidněné pláži, která byla mezi skalami. Jenže žádný kohoutek, na který jsme byli zvyklí z jiných míst, tam nebyl, a plavčíci také na otázku „voda?“ krčili rameny. Tak jsme obcházel domky na pobřeží a skončili u jedné vrásčité paní. Ta nám řekla: „Zde voda není. Sama si ji musím

Foto: Archiv OP

dovážet. “ Z pětilitrového kanistru nám naplnila nejprve jednu, a pak po našem ostýchání i druhou půllitrovou petku. Zavést hovor o vdově z evangelia, která se dělí ze svého nedostatku, pak bylo už docela spontánní, a tak jsme zjistili, že nás vedle sdílení se o vzácnou vodu spojuje i stejná víra.

Moje léto skončilo na svátek Povýšení sv. Kříže adorací za mír na Ukrajině spolu s bratry, sestrami a věřícími v Jablonném. Začíná podzim, jdeme dál... Ale je třeba poděkovat za léto. Promiňte, jestli jste ho neměli tak pestrobarevné jako já. Možná to vaše bylo daleko drsnější, pustší, bez ochutnávky sladké Francie a jiných (duchovních) bonusů. Vkládáme vše do modlitby, která se neomezuje na jeden růženec za nového arcibiskupa a jednu adoraci za Ukrajinu, ale u nich začíná. Vlastně začíná přesněji ještě někde jinde: u toho pramene, který vytéká z chrámu po pravé straně, a který nikdo nezastaví (Ez 47).

fr. Lukáš Fošum OP

Předávání víry jako dialog

Evangelizace a šíření víry u svatého Dominika

Dárcem víry je vždy Bůh. Zásadně však záleží na zprostředkovateli. Toho si byl vědom i náš zakladatel, svatý Dominik. Modlitba a disponibilita vůči Duchu byly jeho stálými průvodkyněmi nejen jako bytostná nutnost, ale jako apoštolský prostředek. A jejich plody známe.

Ptáme-li se na charakter něčí aktivity, měli bychom nejprve zaměřit pozornost na jeho osobnost a život, protože právě to, kým je a jaké vyznává hodnoty, jeho činnost determinuje. Zde není příležitost vracet se k tomu – ostatně mnohokrát probíranému – tématu, je však doporučeníhodné si našeho zakladatele občas „zopakovat a prohloubit“.

Kněz Dominik prošel kvalitním studiem. Vyšel z kanovníckého prostředí, kde mimo jiné vyučoval. Pedagogické zkušenosti mu byly jistě později při kázání a rozhovorech k užítku. Při plnění politického úkolu uviděl bídu společnosti a uvědomil si ubohost okázalosti církve a její nemohoucnost v kraji sekt. Reagoval na ně překvapivě: inspiroval se jejich ideály – chudobou a kajícností – a přeměnil je ve zdravá (nepokřivená) východiska. Chudoba poskytovala prostor svobody do té doby nevídaný a spolu s kázní se stala bez jediného slova příkladem. I jejím prostřednictvím se Dominik vracel *ad fontes*, jak to o víc než sedm století později formuloval 2. vatikánský koncil. Těmito prameny bylo rovněž společenství apoštolů a prvotní církve.

Foto: Fr. Šimon Hlavatý OP

Dalším „němým“ příkladem se tedy stalo sdílení života s bratry, založení komunit sester a péče o ně. Apoštolát je něco jiného než apoštolský způsob života, a právě ten kromě bratří vedly i mnišky za zdmi svých klášterů jako nedílnou, a dokonce prvotní součást šíření víry.

Aby bylo možné heretikům argumentovat, bylo nutné hluboké teologické vzdělání. Ale nejen ono. Vzhledem k manichejskému učení vyznávajícímu dualismus, a tudíž nerespektujícímu lidskou přirozenost, muselo mít i antropologický a psychologický fundament zdravého křesťanství (milost předpokládá přirozenost, což patří k pokladu naší spirituality). Nelze však v souvislosti s Dominikovým kázáním či soukromými rozhovory hovořit jen o argumentech. Vzpomeňme na jeho charakteristiku, že to byl velmi citlivý a srdečný člověk. Při hlásání není přece důležité pouze „co“ a „jak“ – obsah a technika. Naslouchání postojům diskutujícího partnera a empatie i při nesouhlasu s jeho názory jsou mnohdy nejúčinnější vstupní branou k srdci „odpůrce“, jehož mysl je prozatím uzamčena. Mezi kněžími nebylo snadné – a není ani dnes – najít muže vhodné ke službě slova. Vzdělání se proto stalo pro Dominika a jeho řád klíčovým.

Zakladatel si uvědomil zodpovědnost nejen za sektářské území jižní Francie, ale za celou církev i za to, aby byla pravá víra hlášána pohanům.

Dnes mluvíme o evangelizaci. Cesta k dovolení kázat obnášela velké množství překážek, a to nejen ze strany heretiků či mocných a bohatých tehdejší doby. Pro církevní hierarchii bylo těžko představitelné putující kázání chudých mnichů. Dominik postupně dosáhl vyvázání z pravomoci biskupů, a i to je třeba přičíst k jeho prozíravosti v šíření víry. Znáť, učit a kázat její široké spektrum, kromě toho tiše a vytrvale svědčit bezúhonným životem a bratrským společenstvím ve měs-

tech, na univerzitách a kdekoli na světě, vyprošovat lidem spásu a chválit Boha slavením liturgie i „liturgií života“, to byl Dominikův apoštolát.

Známe-li Dominikovo působení „jen“ jako hovor s Bohem nebo o Bohu, zůstávají v naší představě mnohá slepá místa. Jeho činnost byla rozmanitá, praktická a měla obrovský záběr. Organizoval řád a připravoval budoucnost. Řízení, které prosadil, bylo převratné. Doživotní oficia v dosavadních mnišských komunitách jsou v Řádu kazatelů nahrazena dočasnými, kapituly s vysokými pravomocemi kontrolují představené, aby se z nich nestali samovládci. To jsou dva příklady z mnoha demokratických prvků, jež se nás v této válkou rozbouřené době zvláště dotýkají. Demokratický systém jasně svědčí o dvou podstatných rysech Dominikova předávání víry: nebyla to jednostranná aktivita, ale dialog, komunikace. A adresáti tohoto sdílení byli ctěni jako rozumné, svobodné a důstojné bytosti. Jaké přesně bylo Dominikovo kázání v řádu za tím účelem založeném, nevíme. Můžeme se nanejvýš s velkou dávkou jistoty domnívat, že svým posluchačům striktně nesdělával příkazy a zákazy z oblasti morálky, ale vysvětloval je, a především objasňoval pravdy víry a hlásal Krista.

Misie v Mimoni

Letošní dominikánské misie se odehrály na severu Čech v malém městečku Mimoni, kde se mezi 18. a 24. červencem opravdu zdálo, že tam jistý druh mimoňů přišel na návštěvu. Mluvím o nás, zapálených misionářích, kteří jsme každé ráno vyrazili do ulic města a ohlašovali radostnou zvěst evangelia, která některým opravdu připadala jak z jiného světa. V předvečer prvního misijního dne se misionáři začali sjíždět do našeho dominikánského kláštera v Jablonném v Podještědí, kde se nacházelo naše výchozí stanoviště pro celý týden. Úvodní mši svatou v neděli 18. července sloužil v mimoňském kostele litoměřický biskup Jan Baxant, který následně všem misionářům požehnal do jejich služby a promluvil si s místními farníky na faře, kde byl přítomen i místní starosta, jenž se snaží místnímu otci Richardovi pomáhat, kde se dá. Právě otci Richardovi vděčíme za spoustu věcí, které pro nás udělal, a hlavně za to, že nás do své farnosti na týden přijal.

Celý týden následoval klasický misijní program, tvořený ranní mší svatou, modlitbou ranních chval, adorací, evangelizací ve městě, večerní katechezí pro místní farníky a Nikodémovou nocí, kdy jsme zvali lidi z ulic na setkání s živým Kristem do kostela, kde při adoraci šikovná děvčata hrála a zpívala k chvále Páně. Na program byly i dvě přednášky pro veřejnost na zajímavá témata jako: *Cesta do hlubin inkvizitorovy duše* nebo *Může být válka spravedlivá?* (v souvislosti s válkou na Ukrajině). Nechyběl ani tradiční koncert Tov Tody, který sklídl velký úspěch mezi věřícími i nevěřícími. V sobotu jsme lidi potěšili dnem otevřených kostelů, kde se návštěvníci dostali do místního kostela sv. Petra a Pavla a dále pak do Božího Hrobu na kraji města, kde je kopie Kristova hrobu v Jeruzalémě. Došlo dokonce i k mezi-náboženskému dialogu,

Foto: Fr. Šimon Hlavatý OP

kdy ve čtvrtek do města zavítali členové Hare Krišna. Bylo velmi zajímavé sřetávat se na náměstí a zjiřřovat, že si lidé myslí, že patříme k sobě.

I přes skromnější počet členů misijního týmu se nám podařilo město pokrýt našimi dvojičkami misionářů a snad ani jedna část města nezůstala opuřřtená. Vedle starých ostrílených misionářů se do akce pustilo i pár nových tvářů a doufáme, že se k nám připojí i v následujících letech. Občané města nás přijali s vřídností. S negativními reakcemi jsme se téměř nesetkali, naopak jsme byli potěšeni otevřeností místních lidí i pohostinností zdejších farníků, kteří nás bohatě zásobili jídlem pro posilu těla po namáhavé apořřtolské práci. Od začátku naší činnosti jsme vnímali mezi lidmi velký hlad po Bohu a otevřenost vůči dialogu. Potkávali jsme spoustu mladých, kteří nás rádi vyslechli a kladli i zajímavé otázky. Též místní skatepark byl zajímavým místem, kde se dali oslovit mladí kluci, kteří si pak s radostí dali nálepku s Pannou Marií na své helmy... kéž je ochraňuje před pádem. Hodně se osvědčila i hospodská evangelizace, kde se po vzoru svatého Dominika diskutovalo o otázkách víry a náboženství až do pozdních večerních hodin. Rádi jsme se chodili obcerstvovat do místní zmrzlinárny, kde byl, vzhledem k vysokým teplotám, které ten týden panovaly, vždy velký nával lidí, a tak jsme jim pomohli osvěžit se nejen tělesně, ale i duchovně, když jsme se s nimi pustili do řeči. Vzhledem k válce na Ukrajině jsme i v Mimoni potkávali ukrajinské rodiny a k velké radosti jsme zjistili, že se jich ve farnosti má kdo ujmout, neboť paní Valentýna, místní farnice, je zakořeněná v obou

kulturách, jak české, tak ukrajinské, což může pomoci k následné integraci ukrajinských rodin, které jsme během misíí oslovili.

Myslím, že pro každého z nás misionářů bylo ohromnou radostí dělit se o víru v Krista s druhými lidmi. Svatý Dominik má v nebi jistě ohromnou radost z toho, že se v naší provincii drží tento zvyk pořádat misie, protože právě během nich děláme to, co on sám jako kazatel dělal, když se rodil řád v jižní Francii. Je to právě kontakt s lidmi a dělení se o radostnou zvěst, co může naplnit srdce bratra kazatele tím zápallem, jenž měl náš blažený otec.

Na závěr misíí už jsme mohli na vlastní oči vidět, že Duch svatý působil s námi, když na program a pak na závěrečnou nedělní mši svatou zavítaly do kostela nové tváře, které se snad uchyty a s pomocí místních farníků se i začlení do života mimoňské farnosti.

Po závěrečné mši, slavené fr. Pavlem Mayerem, jsme se sešli ještě jednou (a doufáme, že ne naposledy) s místními farníky, se kterými jsme strávili pozhnaný týden plný Božích milostí, a zhodnotili jsme naši práci. Závěrem jsme se s městem Mimoň rozloučili a modlíme se za zdárný rozkvět farnosti, protože my jsme mohli zasít nebo zalévat, avšak pouze Bůh dává vzrůst (1 Kor 3, 6). Mně osobně bylo ctí se na letošních misíích podílet. Děkuji všem, kdo zajišťovali jejich organizaci, a přeju jim, aby v následujících letech neměli nouzi o misionáře a kéž se jim daří s přípravou příštích misíí.

fr. Josef M. Dolák OP

Hlásat evangelium chudým jako chudý... a jako mimoň

Duch Páně je nade mnou, proto mě pomazal, poslal mě, abych přinesl chudým radostnou zvěst, abych vyhlásil zajatým propuštění a slepým navrácení zraku, abych propustil zdeptané na svobodu, abych vyhlásil milostivé léto Páně. (Lk 4, 18–19)

Evangelizace je dílem současně lidským a Božím, ale co to konkrétně znamená, je tajemství, do kterého učedník a misionář postupně vrůstá, skrze duchovní život, studium a snahu předávat kontemplované druhým. Letošní misie v Mimoni zdaleka nebyly moje první, takže za sebou už pár kroků tohoto zrání mám. Již před vstupem do řádu jsem pochopil, že když jsme v rámci nějaké evangelizační akce „poslaní“ (doslovný překlad slov pro „apostoly“ a „misionáře“ z původních jazyků), je Duch Páně nad námi a pomáhá nám.

Leitmotivem misíí ve Stráži pod Ralskem v létě 2020 bylo vědomí, že evangelizaci od začátku až do konce vede Duch svatý, a to v nás, v těch, ke kterým jsme poslání, v okolnostech, které někomu pomohou přijmout evangelium, a vůbec ve všech a ve všem. Na druhou stranu na nás je s ním maximálně spolupracovat, o což jsem se tehdy snažil z velké části rozvojem misionářských dovedností. O rok později v Čelákovcích jsem si vzal k srdci, že láska převyšuje všechny ostatní dary

a že v ní Bůh jedná zvláštním způsobem (srov. 1 Kor 12, 31 – 13, 13), a snažil jsem se milovat ty, ke kterým jsme byli poslání, „láskou Krista Ježíše“ (Flp 1, 8). K té se však přimíchaly i lidské sympatie, takže jsem nakonec musel se svatým Dominikem přiznat, že jsem kázal raději ženám mladým než starým. Odpovědí na takové druhotné motivace určitě není sympaticky vypadajícím lidem evangelium nehlásat. Ukazatelem správným směrem se nakonec stal název našeho působiště a dotaz pár dní před misiemi: „Mimoni, to jsou ti, které jdete evangelizovat, nebo spíš vy?“ Nevěděl jsem, nakolik můžu čekat takovou korelaci mezi názvem města a povahou jeho obyvatel (nakonec se ukázalo, že to tak žhavé není), ale sám jsem byl ve svém bílém hábitě za mimoně považován mnohokrát. Proto jsem přemohl pokušení hrát si na „moudrého a rozumného“ a snažil se stát se pro všechny vším, a hlavně se snažit setkat na jejich úrovni s těmi, ve kterých je Kristus přítomen zvláštním způsobem: s chudými a odstrkovanými, včetně různých „mimoňů“.

I když jsme oslovili všechny možné skupiny obyvatel Mimoně, právě u chudých, trávících většinu dne na ulici (bez ohledu na to, zda měli kde bydlet nebo přespávali obrazně či doslova pod mostem), jsme často naráželi na nejvstřícnější reakce, jeden z nich dokonce hned na konci misíí požádal o křest. Vstřícné reakce jasně převládaly i u ostatních. Nejčastější hláškou při pohledu na bratra v hábitě nebylo nic urážlivého, ale: „Ježíš!“ Na to obvykle odpovídám: „To nejsem já, ale jsme docela dobří kamarádi.“ Během jednoho rozhovoru s partou malých kluků si to Pán použil natolik, že jeden z nich pro-

hlásil: „Taky chci být Ježíšův kamarád.“ On a jeho brácha to evidentně mysleli vážně, protože přijali pozvání nejen na koncert a na prohlídku kostela včetně jeho věže, ale i na závěrečnou mši. A takových posunů směrem k víře jsme viděli hodně, byť ne vždy byli oslovení připraveni přiblížit se k církvi až do takové míry. V každém případě musím pochválit mimošské farníky: kdo přišel, toho se ujali, takže je rozumná naděje, že se dnešní nadšení konvertitů i díky přátelství s katolíky postupně přetaví v hlubokou víru.

S jedním znamením doby jsem si před misemi nevěděl rady: je tu mnoho ukrajinských uprchlíků, jak je oslovit? Milostivé léto Páně spojené s mírem a volnou cestou k návratu jim bohužel vyhlásit nemůžeme. Ale na ujištění, že se za Ukrajinu každý den modlím, byly reakce bez výjimky pozitivní a občas vyloženě nadšené. Ale hlavní odpovědí na toto znamení se stala přítomnost a ochota jedné farnice: paní Valentýna pochází z Čechohradu u Melitopolu, vesnice založené na Ukrajině českými osadníky, jejími předky. Česky mluvila už předtím, než před sedmi lety odešla do České republiky, a je v obou kulturách dostatečně doma, aby mohla dobře pomáhat ukrajinským rodinám se tu zorientovat. Jedné rodině pomáhala už předtím, další jednu nebo dvě jsme s ní seznámili během misí. Všichni Ukrajinci, které jsem během misí oslovil, se hlásili k pravoslaví, ale paní Valentýna ekumenický dialog s nimi po mnohaletých zkušenostech z Ukrajiny jistě zvládne dobře. Může se zdát, že toto není „misie“, ale ujímat se vyhnanců s respektem k odlišnostem a stavěním na tom společném je dobrý způsob, jak dát prostor Duchu svatému, původci jednoty.

Pár poučení z toho všeho na závěr: i když v nedaleké Stráži pod Ralskem bylo nadšených reakcí ještě o něco více, tehdy se nepodařilo vytvořit vazby mezi nimi a farníky, takže se po našem odchodu „konvertité“ zase vzdálili, zatímco teď mohou oslovení hledající podpořit klíčící víru přátelstvím s někým, kdo bude na místě dlouhodobě. Z toho vyplývá potvrzení plodnosti vývoje misí, ve kterém jsme začali a chtěli bychom pokračovat: přinejmenším krátkou postní rekolekcí připravit farníky na spolupráci s misionáři nebo rovnou na zapojení se do jejich řad, aby víkendové letní misie byly vrcholem delšího procesu, a ne jen jednorázovou akcí – vždyť cesta k víře je také delším procesem, ne jenom jednorázovou událostí. Pro jednotlivé misionáře to pak je povzbuzení k odvážnému dělení se o radost z přátelství s Ježíšem a k hledání a nacházení Krista, resp. jeho obrazu i v těch, u kterých nám to přirozeně moc nejde. Vždyť Pán „chce, aby se všichni lidé zachránili a (došli) k poznání pravdy“ (1 Tim 2, 4), a až v nebi se dozvíme, v kom všem Duch svatý skrze naše svědectví zapůsobil.

Letní škola Tomáše Akvinského

Foto: SM. Guzmanová Valentová OP

První ročník Letní školy Tomáše Akvinského se konal od 1. do 5. srpna v Tuchoměřicích u Prahy. Po loňském nultém ročníku došlo k několika změnám, které vyplynuly z potřeb a přání účastníků. Především bylo potřeba najít větší objekt s vhodnými prostorami a polohou, aby se zvýšila celková kapacita počtu účastníků a také úroveň sociálního zázemí. Rovněž bylo stanoveno jednotné téma celé Letní školy, jehož poznání bylo během celého programu prohlubováno. V letošním roce jsme se zaměřili na společné studium nauky a textů svatého Tomáše vztahujících se k tématu *stvoření*. Čas byl opět naplněn přednáškami, workshopy, společnou i individuální modlitbou a časem pro setkávání a rozhovory. Více prostoru však bylo (po loňské zkušenosti) vědomě věnováno čtení textů Tomáše Akvinského a diskuzím nad nimi. Po celou dobu byl k dispozici otevřený kostel a také kaple a oratoř.

Původní obava z toho, že akce ztratí něco ze svého dominikánství, jestliže se nebude konat v dominikánském klášteře, se díky Bohu nenaplnila. A neztratila ani na své domácí atmosféře a rodinnosti. Rodinnost totiž netvoří pouze zdi a obrazy přibité na nich, ani sochy a typické uspořádání prostoru... Mnohem více je tvořena a vyzařována rodinnými „příslušníky“, členy dominikánské rodiny. A v tomto ohledu (a nejen v tomto) je Letní škola Tomáše Akvinského nesmírně vzácná – od prvopočátku je totiž plánovaná a realizovaná jako společné dílo většiny větví dominikánské rodiny a jejich

přátel a důsledně se neuzavírá před žádným z účastníků, který by se k ní chtěl jakýmkoliv způsobem a na jakkoliv dlouhou dobu připojit. Za Letní školou společně stojí a jdou bratři dominikáni, sestry dominikánky, terciáři a přátelé řádu, a to ve stopách našeho zakladatele svatého otce Dominika a učitele svatého Tomáše Akvinského.

Přednášky i se studijními materiály jsou dostupné na YouTube kanálu Řádu bratří kazatelů a na webu nakladatelství Krystal OP.

Co si z prvního ročníku Letní školy Tomáše Akvinského odnáší účastníci?

Eva Čiperová: Tuchoměřice mě hned vtáhly dovnitř. Nejkrásnější chvíle byly v kostele připraveném jakoby jen pro nás. Tiché společenství modlitby připravené k nejsvětější oběti. Akční pokora, ohleduplnost, tak typické pro dominikány. Přednášky byly top naší teologie a většinou byly předneseny srozumitelně i pro prosté lidi, mezi něž se počítám (*simplicis simplicissimus*). Moje nejlepší duchovní cvičení od roku 2014. Z přednášek si odnáším velmi mnoho – základní vhled do života a díla Tomáše Akvinského, poznatek, že to, co dělá Boha osobou, je vztah, že cílem lidské vůle toužící po dobru je blaženost, že skrze slabé věci Bůh vytěží vítězství a jeho moc září.

Rozhodně má smysl absolvovat LŠ *in personam*, nikoli jenom zhlédnutím přednášek na webu. Byl to velmi promyšlený a do detailu dotažený zámer modlitbami, mši svatou, prostředím i společenstvím osvětit náš rozum a otevřít naši duši, abychom se mohli co nejvíce ponořit do Božích tajemství (víra, naděje, láska). Velmi přispěla i výborná strava a tichá a laskavá péče sester dominikánek. Nabídka knih, kde nehrozil žádný kýč, byla obětavě reprezentována paní Dášou, vždy ochotnou poradit i pohladit dobrým slovem na úkor vlastních přestávek.

Výsledkem je určitě moje proměna ve smyslu Boží vůle a jeho lásky. Anglický humor praví, že kočky jsou na čištění holínek. Podle Herberta McCabea „jsou lidé na to, aby žili spolu“.

Libuše Simandlová: Bylo to opravdu velmi inspirativní a milé setkání. Výborní lektori, excelentní přednášky, milé společenství na stejné mentální vlně a také dobrá kuchyně (výborní a milí kuchaři), což je na všech akcích důležitá složka spokojenosti účastníků. Organizátoři byli velmi vstřícní a ochotní vždy pomoci. Ubytování bylo velmi příjemné s pocitem silného génia loci Tuchoměřického kláštera – vnímala jsem meditativní klid této

budovy, kostela i okolí, zvláště velké zahrady. A též účast nakladatelství Krystal OP s jeho knihami a se vždy ochotnou a znalou Dagmar Ester Kopeckou patřilo k užitečnému doplňku školy. Výbornou součástí Letní školy byly večerní debatní skupiny. Účastnila jsem se skupin o. Štěpána, o. Ireneje a prof. Machuly – vždy velmi inspirativní a zábavné výklady v milém a veselém společenství. Milý byl také večer s táborákem, včetně nevegetariánských buřtíků. Doufám, že příští rok mi vyjde čas, abych se opět této školy zúčastnila.

Anna Bartáková: Letní škola svatého Tomáše Akvinského v Tuchoměřicích mi přinesla mnoho dobrého navzdory mým obavám, co já, absolutně Tomášem ani nějakou větší teologií nepolíbená, tam budu dělat. Krásných pět dní jsem mohla strávit s lidmi, které svatý Tomáš také zajímá a kteří rovněž rádi hloubají nad podstatou Božích věcí. Vůbec nevadilo, že někteří účastníci byli v posvátné nauce a příbuzných vědách vzdělanější než jiní, protože i s pomocí jejich vědomostí jsme mohli společně hledat a nacházet pravdu, a to si myslím, že bylo hlavním cílem této akce. Opět jsem se mohla přesvědčit o tom, že posvátná nauka není pouze předmětem studia kněží a vybraných jedinců, nýbrž je určena všem, kteří mají zájem a chuť se jí zabývat. Studium teologie totiž není jen pouhé intelektuální hloubání, nýbrž má důležitý význam v prohlubování vztahu člověka k Bohu. Z Letní školy jsem odjížděla plná nových poznatků a chuti dál pokračovat ve studiu Sumy teologie. Už se těším na příští setkání.

Účastník LŠ: Často je to dobrá otázka, která v nás vzbudí touhu poznávat více. Neznáme-li otázku, často ani nevíme, co hledáme. A podobně, jako se malé dítě dokola ptá: Proč? Aby pak mohlo na základě toho, co ví, obstát ve zkouškách života. Tak jsme i my mohli naslouchat odpovědím na otázku stvoření, která byla tématem letošní Letní školy sv. Tomáše.

První otázku, stvoření z ničeho, představil fr. Efreim OP. Doc. David Svoboda se věnoval další otázce, zda je možné poznat Trojici ze stvoření. Otázkou ohledně Boží prozřetelnosti a řízení nás provedl fr. Štěpán Filip. Fr. Metoděj OP předložil otázku, zda může být Stvořitel zároveň vševládný i dobrý, když je ve stvoření zlo. Respekt ke stvoření, jako přijetí Boží vůle, bylo tématem přednášky prof. Tomáše Machuly. Na to, jaký je vztah mezi Božím obrazem a blažeností, odpověděl fr. Irenej Šiklar OP.

Toto byla témata dopoledních přednášek. Avšak u nich nekončilo – program byl velmi pozoruhodně připraven, jako kyvadlo se přelíval čas mezi živým společenstvím a zaměřením na Pána, kvůli kterému se společenství sešlo.

Ráno jsme začali chválami, dopoledne patřilo přednášce. Středem a vrcholem dne byla mše svatá. Po obědě a odpočinku se v odpoledním čase sešly malé skupinky, kde se tématům a otázkám věnoval další čas. Ale nejen tomu, ve skupinkách byla možnost diskuse a propojení s aktuálními otázkami každého účastníka. Tento aspekt prohluboval krásu společenství, které se na letní škole vytvořilo. Poznávali jsme Stvořitele, stvořitelské dílo a Tomášův vztah se Stvořitelem. Také jsme si navzájem mohli odhalit naše chápání a náš vztah k těmto skutečnostem – a to i v našich konkrétních životních příbězích. V noci pak byla možnost, v potemnělém kostele, který byl stále otevřený, kontempletovat Boží velikost a radost z nového poznání, které nás přesahuje.

Proto letní škola nebyla jen nějakým studijním soustředěním nebo setkáním fanoušků filosofie a scholastiky, ale dá se říci spíše duchovním cvičením, protože jejím středem byl živý Bůh, Stvořitel všeho viditelného i neviditelného. Právě nově nabyté poznání o Božím řádu stvoření vyložené budilo touhu po jeho Původci a posilovalo společenství v jednom Duchu.

Letní škola může být také odpovědí na hledání řádu v dnešním světě, neboť jsme se na ní mohli obracet k člověku, který uměl řád vnést do věcí. Tomášův pohled byl totiž stále upřený na Toho, který všemu tento řád dal. A ano, již jsou to staletí a stále čteme, co jsi, svatý Tomáši, napsal. Tak se za nás přimlouvej, ať poznáváme a milujeme Toho, který je Počátkem i Cílem.

Připravila SM. Vincenta Vodáková OP

Požehnané prázdniny

Foto: Archiv OP

Bazilika v Jablonném v Podještědí v létě nebyla tím tichým zákoutím města, jak to bývá během roku, ale bylo zde pěkně rušno. Pokračovaly zde rozsáhlé opravy a z přilehlého kláštera se ozýval hlas dětí a turistů, poutníků a zpěváků a všemožný jiný ruch. Centrum pro rodiny svaté Zdislavy

jsme přejmenovali na Poutní dům svaté Zdislavy. Vystihuje tak lépe to, k čemu jeho prostory slouží. Jedná se o prostor klášterních ambítů spolu s rajskou zahradou, jedno křídlo kláštera a zadní zahrady, které ubytovaní hosté i farníci rádi využívají. Do Poutního domu svaté Zdislavy přijelo letos mnoho cyklistů, pěších poutníků, ale především mladých rodin. V ubytovacích prostorách kláštera bydleli jak misionáři, kteří týden jezdili na misií do Mimoně, tak účastníci letního dominikánského tábora, který pravidelně pořádají sestry za pomoci a účasti bratří i terciářů.

Co znamená slovo „požehnané“, použité na začátku textu? Slovo žehnat znamená přát druhému dobro. Žehnáme děti křížkem na čelo, když jdou do školy, manželé si dávají navzájem křížek, když se vzájemně loučí atd. Žehnat se můžeme navzájem, ale žehnat můžeme i předměty, aby nám někoho vzácného připomínaly nebo nám pomáhaly v konání dobra. Zpřítomňují nám pak Boží pomoc a ochranu. Nejčastěji se žehnají sochy, obrazy, růžence či medailky, ale mohou se žehnat i některé věci profánní, např. auto. Neznačená to ovšem, že pak můžeme podnikat šílené jízdy, jako třeba sestra v akci s malým Citroenem 2CV, kdy se komisař Cruchot drží zuby nehty, aby z vozu nevypadl.

A tak jsme žehnali i my... 28. srpna jsme spolu se zástupci města Jablonného a Oybin slavnostně požehnali sousoší svaté Zdislavy s rodinou, které vytvořil sochař Lubomír Lacina z Velké Bíteše. Přijďte se sami podívat, jak teď vévodí rajské zahradě kláštera! Bohu díky za prázdniny.

SM. Roberta Ševčíková OP

Letní dominikánský tábor

Jako každý rok i letos (5.–14. srpna) jsme do svého prázdninového harmonogramu zařadili dominikánský tábor. Tentokrát jsme se po dvou letech vypravili opět do Jablonného v Podještědí. Společně jsme odkrývali tajemství svátostí a pomáhala nám k tomu duchovní slovíčka bratří dominikánů z místní komunity, ale také hry, které si pro nás připravili vedoucí. Podnikli jsme společně dva výlety, tvořili postavy našich světců, vymýšleli scénky a pochopitelně nemohl chybět ani táborák či noční hra. Vyzkoušeli jsme také velkou trampolínu a pochutnali si na skvělé zmrzlině během výletu do kravína a v neposlední řadě jsme se zúčastnili oslavy svátku svatého Dominika, na kterou jsme nachystali spoustu dobrot. Každý večer jsme pak měli společný rituálek během modlitby – mohli jsme při ní za kýmkoli z tábora přijít a uvázat mu na zápěstí barevný provázek jako symbol díků, chvály a vděčnosti.

Po táboře ještě někteří z nás pokračovali do Hradce Králové, kde právě probíhalo celorepublikové setkání mládeže. Akce se nesla v duchu verše ze Skutků apoštolů: „Vstaň, udělám z tebe svědka toho, co jsi viděl“ (Sk 26, 16). Kromě bohatého duchovního programu mohli účastníci vybírat ze široké nabídky sportovních aktivit, kreativních dílniček, přednášek a workshopů. Mnohé obohacení přinášelo sdílení se v diskusních skupinkách a rovněž povzbudivá slova našich otců biskupů. Společná přátelská setkání se konala ve stáncích, kde bylo možno zakoupit spoustu dobrot nebo si třeba zapůjčit stolní hru. Do programu byl i tentokrát zahrnut den pro rodiny společně se stanovišti, na kterých mohli nejmladší účastníci setkání plnit rozličné úkoly. Poslední den dopoledne proběhl společný program po jednotlivých diecézích a rozloučili jsem se během závěrečné mše svaté.

Doufám, že stejně jako já i ostatní odjížděli z těchto dvou akcí posílení a naplnění radostí do dalších dní. Velký dík za organizaci tábora patří především sestřám Robertě, Ludmilce, Vojtěše a Anežce, dále pak všem skvělým vedoucím a v neposlední řadě všem úžasným dětem.

Klárka Šotkovská

Foto: Marie Schubertová

Zprávy z generální kapituly

Tultenango v Mexiku 18. 7. – 8. 8. 2022

Foto: Archiv fr. Klimenta Mikulky OP

Na kapitule v Mexiku byl vedle magistra řádu Gerarda Timonera III. přítomen i fr. Bruno Cadore, fr. Timothy Radcliffe byl ze zdravotních důvodů omluven. Dále bylo přítomno 44 kapitulářů s aktivním hlasem. Kromě toho se kapituly zúčastnilo cca 15 hostů z řad laiků, mládeže, mnišek a apoštolských sester, všechno Mexičané, a dále bylo přizváno i několik specialistů, jako například stálý pozorovatel při OSN v Ženevě. Staral se o nás zástup překladatelů, sekretářů, mexických bratří ve formaci, kuchařek, prادلen atd.

Tultenango, místo, kde se kapitula konala, se nachází asi 2 a půl hodiny autem od hlavního města směrem na

severozápad, v nadmořské výšce 2600 m n. m. Slunko je velice silné, přes den je kolem 25 °C, v noci teplota padá k 13 až 15 °C. Odpoledne a v noci se často zatáhne a strhne se silná bouřka.

Kapitula byla zahájena velkou mší, které předsedal magistr řádu, dále následoval kulturní program (tance, muzika), pohoštění a prezentace dominikánské rodiny v Mexiku, do čehož se hojně zapojili terciáři a místní věřící. Všechno bylo velice radostné. V pondělí zaznělo *relatio* magistra řádu a syndika řádu, načež započala práce v jednotlivých komisích.

Já jsem byl přidělen do komise s názvem *mission*, která se zaměřuje na apoštolát a kázání a která čítala celkem 15 lidí. Bratři pocházeli téměř ze všech kontinentů a průřezově reprezentovali všechny věkové skupiny, dále zde byly zastoupeny mnišky, sestry a také laici, zástupci mládeže, kněz

z bratrstva a pozorovatel z OSN. Atmosféra byla bratrská, ale práce byla obzvláště náročná, protože zahrnovala všechny oficiální jazyky a bylo třeba překládat. Proto jsme vytvořili dvě subkomise a rozdělili si témata. Myslím, že náš výstup (materiály věnované konkrétním projednávaným tématům) je zdařilou syntézou všeho podstatného, co zaznělo, aniž by se vytratily různé místní akcenty. Dokument myslím odráží velkou různorodost řádu a katolické církve po celém světě.

Důležitým tématem byla lidská práva, která jsou v euroamerickém prostoru již dobře vymezená a nepřiliš akcentovaná. V Latinské Americe je ale pojetí a aktualita lidských práv a jejich problematiky úplně někde jinde než v Evropě či Americe. Zde se řeší problémy nucené prostituce, pašování drog, převaděčství, násilí na ženách, spravedlivé mzdy a přiměřené pracovní doby, ochrany životního prostředí před dravými těžařskými společnostmi atd. Jedná se o záležitosti, které máme již v podstatě vyřešené nebo je v našem prostoru neřešíme. U nás je zase potřeba mít na paměti, kam až tyto snahy mohou zajít, pokud není jasně definovaný zdroj lidských práv.

Hodně prostoru jsme věnovali otázkám o vlivu a dopadu covidu na církev a společnost, přehodnocovali jsme místo digitálních technologií v apoštolátu a znovu se kladl důraz na živé společenství. S covidem jsme se potýkali i přímo, řada bratří se zde nakazila, a to včetně magistra řádu. Bylo nutné stále nosit roušky a dezinfikovat si ruce.

Diskutovali jsme rovněž o společném působení a provázanosti uvnitř dominikánské rodiny. Slovo spolupráce napříč větvemi OP rodiny se neustále skloňovalo. Při diskuzích jsme se hodně zaměřili na formaci bratří a laiků. Reflekovali jsme výzvy dnešní doby a současnou situaci ve světě, témata spojená s válkami, ekologií, bioetickými otázkami, sekularizací a letničními církvemi. Během plenárních zasedání se mluvilo o velikosti komunit, zneužívání (kromě fyzického zneužití se čím dál víc zdůrazňuje zneužití moci a svědomí, což věc komplikuje, ale jde o reálné problémy) atd.

Zajímavé je, že v diskusích se v celosvětovém měřítku nehovořilo o Západu a Východu, jak jsme na to zvyklí, ale o globálním Severu a globálním Jihu, který je podle všeho novým těžištěm řádu a církve vůbec (myslí se tím zejména Latinská Amerika, Afrika a Asie). Naopak evropské země jako Německo či Itálie se z globálního hlediska ocitají „na okraji“. Na kapitule nám došlo, jak je zde řád nerovnoměrně reprezentován: většina delegátů byla z globálního Severu a rozhodovala o množství bratří z globálního Jihu, kteří zde nemají zastoupení! To je myslím dlouhodobě neudržitelné. Jednoznačnou intelektuální velmocí v řádu jsou provincie USA, Francie a Angelicum v Římě a významným evropským „hráčem“ je i Polsko. Důležitým příspěvkem do programu kapituly bylo video natočené bratry z Ukrajiny, které se

celé kapituly velmi dotklo. Když jsem psal ukrajinským uprchlíkům u nás, že se o nich a jejich zemi mluví na kapitule v Mexiku, byli celí dojatí a bez sebe.

Za nejzajímavější však považují návštěvu našeho španělského spolubratra, biskupa Davida Martínéze de Aguirre Guinea z peruánského Puerto Maldonada, který byl jednou z hlavních postav (sekretář) synody o Amazonii, z níž vzešel dokument *Querida Amazonia* (jemu se v našich zeměpisných šířkách nepřipisovalo tolik důležitosti). Puerto Maldonado je apoštolský vikariát v peruánské Amazonii o rozloze zhruba jako polovina Itálie (tj. o něco více než bývalé Československo). Toto území bylo našemu řádu svěřeno jako misijní na začátku 20. století. Obrovské množství bratří a peněz sem poslala provincie Hispaniae. Žije tam řada domorodých kmenů a v roce 2018 je navštívil i papež. Právě zde se zrodila myšlenka na synodu o Amazonii a také nápad vydat se synodální cestou. Církev je na tomto místě rozptýlena v neprostupných pralesích, na celém území působí cca 50 kněží, z toho cca 17 bratří OP, ale jsou už staří, většinou kolem 75 let. Existuje zde i klášter mnišek (10 sester se slavnými sliby, 17 ve formaci, z toho 7 novickek). Biskup David naznačoval, že Amazonie – místo na periferii – má být modelovým příkladem pro obnovu církve, a mluvil o velké mobilizaci laiků a katechistů (srov. papežův dokument *Ministerium antiquum* ustavující službu laických katechistů). Na jednom místě jsou zde přítomny otázky integrální ekologie, důstojnosti domorodého obyvatelstva a eklesiologie. Na tomto místě lze pozorovat myšlenkovou linii *Laudato si' – Amazonie – synodalita*. Tento apoštolský vikariát však ke svému životu potřebuje nové bratry, misionáře a taky trochu peněz. Španělsko a Peru na tento úkol nestačí.

Kromě práce na nás čekal i překvapivý kulturní program. I když bylo léto, lidé zde slavili dušičky a my jsme se k nim přidali. Mexičtí bratři si na hlavy namalovali lebky, ukázali nám videa, jak se dušičky slaví, a pak jsme šli za zpěvu *Salve Regina* na hřbitov, kde jsme se modlili za zemřelé bratry. Poté jsme vešli průvodem do kláštera, kde nás už čekala kapela a fiesta! Jedli jsme tradiční dušičkový koláč, který pro nás napekly mnišky. Pokud jde o mnišky, v Mexiku je asi 17 klášterů spojených do konfederace, jejíž představená, sestra Lorena, byla na kapitule přítomna po celou dobu jejího konání. Ale zpět k dušičkám – je to geniální doklad inkulturace katolicismu do mexických podmínek. Misionáři na počátku novověku zjistili, že místní indiáni slaví svátek zemřelých na konci října a na začátku listopadu, a okamžitě na to napasovali dušičky. V Mexiku to vypadá tak, že hřbitov vlastně ožije a všude je plno oranžového kvítí a svíček. Lidé se modlí za mrtvé a na hřbitovech se konají také rodinné hostiny. Peče se speciální sláný koláč z kohoutího masa pro zemřelé a také sladké pečivo, do kterého se původně přidávala krev, což ale křesťanství vytěsnilo.

Foto: <https://www.op.org>

Zajímavý byl výlet do Queretara, města vzdáleného asi 200 km od Tultenanga, kam jsme vyrazili autobusem. Konečně jsem viděl Mexiko, jak jsem si ho představoval. Toto město se nachází ve výšce pouhých 1800 m n. m., a je to skutečně vidět na vegetaci. Krajina je mnohem sušší než v Tultenangu (2600 m n. m.), všude plno kaktusů a krásného červeného kvítí. Město je postaveno ve španělském koloniálním stylu, je velmi pohodlné, stinné parky, barokní kostely španělského typu s vlasatými sochami, které jsou oblečené. V Queretaru nás čekala komunita našich bratří a skupina velmi aktivních terciářů, všichni byli v černo-bílém oblečení. Zaujalo mě, že kromě manželských párů byli mezi nimi i dospívající. Už u vstupu do kláštera nás vítali sklenkou vody, vína a zmrzlinou. Na mši zpíval velký místní sbor a bohoslužbě předsedal biskup David z Puerto Maldonada (viz výše). V kázání mě zaujala jedna věc týkající se textu evangelia Lk 12, 13–21. Zatímco v českém překladu verše 14 čteme: „Člověče (doslovně podle řeckého *anthrópe*), kdo mě ustanovil nad vámi soudcem nebo rozhodčím?“, španělsky se Pán Ježíš obrací na hlavní postavu slovy „Amigo!“ „Příteli, kamaráde!“ . Je v tom taková latinskoamerická pohoda, a to se mi líbilo. Po pontifikální mši nás v kvadratuře krásného barokního kláštera ve stínu pomerančovníků čekal vynikající oběd, připravený a podávaný místními terciáři. Ti z nás byli nadšení, stejně jako my z nich, a velice si nás vážili. Nechyběla živá hudba a svojí návštěvou nás poctil také místní biskup. Nic významnějšího se asi v ten okamžik ve městě ani v celé diecézi nedělo. V prvním patře stinného kláštera jsme si prohlédli výstavu o historii místní provincie a pak nás po

jazykových skupinách provedli městem. Jeho ulice jsou přímé a v určitých rozestupech vyrůstá u okraje chodníku popínavý keř, který má krásné purpurové květy. Zašli jsme například do pěkného domu koloniálního stylu, jehož prohlídka byla pojata jako detektivka věnovaná osudům někdejších obyvatel. Je to v podstatě dům atriového typu, velice pohodlný, stinný, uprostřed fontána, první patro pavlač. Všude plno obrazů svatých, Panny Marie Guadalupské, a ano – svatého Jana Nepomuckého! Vyšli jsme také na jakési vyvýšené místo, kde stojí františkánský klášter svatého Jakuba. Někde tady bylo město založeno a došlo ke zjevení svatého Jakuba. Před kostelem místní obyvatelé všech věkových kategorií nacvičovali jakýsi tanec na svátek svatého Kříže. Měli na nohách připevněné jakési šešulkové plody, které při pohybu chřestily. V rukách měli cosi jako rumbakoule vyzdobené barevným peřím. K tanci se svolávali zadutím na obří lasturu.

Kapitulu jsme zakončili slavností svatého Dominika v Guadalupe. Modlil jsem se tam za celou naši provincii a za nová povolání.

fr. Kliment Mikulka OP

Bulharská spojka

„Jsi tady v Bulharsku poprvé?“ Tato otázka mi byla v nedávné době položena hned vícekrát. Odpovídám negativně; na druhou stranu je velký rozdíl navštívit zemi jako malý kluk, který si dnes matně vzpomíná na modelování písku u moře podle karoserie Formule 1, případně výpravy s kamarádem z plavání Zdeňkem v okolí našeho stanového tábora v péči správce, kterému jsme říkali, dle stejnojmenné cestovní kanceláře „pan SportTunist“, a přijet o nějakých 35 let později s posláním kázat duchovní cvičení pro naše terciáře v Sofii.

Vše spískal ve Fribourgu polský spolubratr Arnold. S bulharskými terciáři má dlouholeté kontakty a tentokrát na exercicie poslal mě. Sofijské sdružení je svého druhu v Bulharsku jediné, může mít kolem deseti členů (na exerciciích byla necelá desítka). Vznikalo v 90. letech a od počátku má vazby právě na Polskou provincii. A lze říci, že době vzniku také odpovídá současný věk většiny členů (nebo spíše členek) ... avšak není to až tak jednoduché.

Hned po příletu mě na letišti přivítali mladí manželé Angel a Nikol, kteří se připravují na vstup do sdružení, zbožní to křesťané zajímaví se o prohlubování posvátné nauky, a to zejména ve škole svatého Tomáše. Angel je studentem filosofie, a dokonce již učí na klasickém lyceu v Sofii, kde kdysi studoval. Jeho vhled do Tomášovy nauky je již nyní velmi dobrý, což

Foto: Archiv OP

bylo zřejmé z mnoha rozhovorů, které jsme vedli (někdy o doktrínálních tématech či osobnostech s nimi spojených, ale pochopitelně také o životě v Bulharsku a podobně). Je také chloubou a duchovním synem zasloužilé terciářky a polyglotky Anny, která zmíněné lyceum („jediné klasické lyceum v Bulharsku“, jak mi bylo řečeno) zakládala. Vzhledem k tomu, jak málo je v Bulharsku katolíků (asi necelé jedno procento; velká většina populace je pravoslavná), a tedy i solidnější katolické kultury, je takové nadšení zvláště povzbudivé a snad lze říci, že bude-li se zde něco hodnotného rozvíjet na tomistickém poli, dost možná u toho Angel nebude chybět.

Tento mladý muž mi byl zároveň tlumočником při exerciciích. Přednášky jsem měl v angličtině, mši svatou jsem sloužil v latině. Je pravda, že kdysi z nedaleké Soluně vyšli na Moravu svatí Konstantin a Metoděj (na něž jsou Bulhaři náležitě hrdí) a slovanský jazyk, který znali z domoviny, byl srozumitelný i lidu moravskému. Od té doby však přeci jen uplynulo více než 1150 let, kdy se příslušné jazyky odděleně a každý ve svém prostoru vyvíjely. Rozhovory v česko-bulharsko-polských jazycích (s pokusy sestoupit někdy na úrovni kořenů slov do jakési, alespoň domnělé, „proto“ či „pan“ slovan-ské dimenze) tak probíhaly spíše v neformálních chvílích při večeři a nad sklenkou rakije, u zdejších terciářů mimochodem velmi oblíbené.

V přednáškách, které dle přání terciářů byly delší a probíhaly dvakrát denně, jsme se věnovali některým kristologickým otázkám, opření zejména o Písmo, svatého Tomáše a jeho školu reprezentovanou fr. R. Garrigou-La-grangem. V ní se podivuhodně snoubí teologické bádání spolu s mystickým

a spirituálním rozměrem. Mohli jsme se tak zamýšlet nad vtělením, jakožto nanejvýš příhodným a krásným způsobem záchrany člověka Bohem. Vždyť pohled na vtělené Slovo je nám povzbuzením ve víře, která se již neopírá jen o věrohodnost poslů a proroků, ale o samotného vtěleného, svým vlastním lidským hlasem a gesty učícího a zjevujícího se Boha Syna. A podobně pohled na dobrotu a lásku Pána, který „pro nás lidi a pro naši spásu sestoupil“, přijal naši přirozenost a v ní pro nás trpěl a zemřel na kříži, je posilou také pro naši lásku, jakož i naději, jež se opírá o jeho pomoc a doufá v dosažení nejužšího spojení člověka s Bohem.

Zaměřili jsme se také na Krista jakožto Spasitele, oběť a kněze. Jak totiž na mnoha místech dosvědčuje Písmo, Pán Ježíš (jehož vlastní jméno ostatně odkazuje na Hospodinovu spásu) „přišel na svět, aby zachránil hříšníky“ (1 Tím 1, 15), „hledat a zachránit to, co bylo ztraceno“ (Lk 19, 10). A protože rozhodnutí, která vyplývají jen z Boží svobodné vůle (jako je právě úradek o vtělení), můžeme poznat jen díky Božímu zjevení, je dle Andělského učitele lepší říci, že bez pádu člověka skrze hřích a související potřeby záchrany by nebylo ani vtělení (*STh* III, q. 1, a. 1; a. 3). Kristus je tedy v tomistické tradici nazírán zvláště jako Spasitel a „jeho hodina“, v níž za nás pokládá život, dostává všechnu svou velikost a závažnost. To ovšem znamená, že jeho učedník, který ho má následovat a připodobňovat se podle jeho vzoru (Řím 8, 29), se připodobňuje tomu, kdo je ze své nejhlubší podstaty, svým nejhlubším posláním Vykupitel, oběť a kněz, jenž přichází „ne aby si nechal sloužit, ale aby sloužil a dal svůj život jako výkupné za mnohé“ (Mt 20, 28).

V závěru svého pobytu jsem mohl poznat katolický život v Bulharsku i jinak, když mi bylo dáno sloužit nedělní anglofonní mši svatou v katedrále sv. Josefa. Ostřílené terciářské pilíře, dvojčata Elena a Viara, mně také ukázaly kulturní skvosty starobylé Sofie (starověká *Sardika* či *Sardica*) a Plovdivu (*Philippopolis*), které sahají do antiky křesťanské i předkřesťanské. Je pravdou, že navštívit například chrám sv. Jiří v Sofii ze 4. století (navíc v době sloužení posvátné liturgie) či zbytky obrovské starověké baziliky v Plovdivu se zachovanou mozaikovou podlahou je něčím výjimečným a působivým, a to jistě nejen pro Středoevropana. Zajímavý je také chrám Bojana u Sofie, který skýtá pozoruhodnou freskovou výmalbu ze 13. století předjímající některé principy rozvinuté později v období renesance (místní mluví o anonymním mistru jako o jakémsi „proto-Giottovi“).

Co dodat na závěr? Dominikánské charisma díky terciářům v Bulharsku žije, kontakty byly navázány, základy položeny. Lze přijet, a to nejen kvůli stavění z písku u moře, ale i stavění duchovnímu, dominikánskému, položenému na skále, kterou je Kristus. *Благодаря ти, Господи!*

fr. Metoděj M. Němec OP

Malý krok správným směrem

Misie fr. Jana OP v Tanzanii 2022

Foto: Archiv fr. Jana Rajlichy OP

Letos jsem vyrazil na svoji třetí misijní cestu do Afriky. Tentokrát to byla už podruhé Tanzanie. Kvůli včelám jsem cestu posunul až na srpen. Letěl jsem z Varšavy do Kilimanjaro International Airport přes Vídeň a Addis Abebu. Když jsme se blížili k přistání, zdálky nás pozdravila hora Kilimanjaro, která se tyčila nad oblaky. Po přistání a nutných hraničních formalitách na letišti jsme se setkali se skupinou polských animátorů spolu s knězem Tomášem. Dověděl jsem se také hned první zprávu, že oáza evangelizace, která měla proběhnout hned po našem příjezdu do Tanzanie, nebude...

Ubytovali jsme se v domě pro kněze seniory. Při zvažování co dál přišel nápad navštívit farnost Kiabakari. Do farnosti jsme dorazili až další den. Farnost spravuje diecézní kněz, misionář z Krakova. Postupně realizuje svou vizi, učinit z farnosti poutní místo Božího milosrdenství. Jeho vize je konkrétní – při farnosti působí škola a nemocnice. Návštěva byla spíš dobrá k navázání prvního kontaktu... oáza evangelizace by se mohla ve farnosti připravit až na příští rok.

Následující dny jsme farnost Božího milosrdenství využili jako svou základnu a vyrazili do Butiami, rodiště zakladatele současné Tanzanie Julia

Nyerere. Při prohlídce jeho domu jsme se dověděli, že má zahájený beatifikační proces. Poté jsme se ještě zastavili v místní farnosti a u sester, které zde vedou školku pro nadané děti.

Následující den jsem věnoval parku Serengeti. Jde o nejlepší park v Tanzanii; byl plný různých zvířat. Během následujících tří dní jsme se přesunuli nejprve zpět do Moshi a o den později do semináře v Kibosho na boku Kilimanjara. Zde jsme pak následujících patnáct dní měli dvě oázy. První byla pětidenní oáza evangelizace. Každý den je spojený s jedním tajemstvím růžence světla a během programu se probírají různá hlediska osobního vztahu s Ježíšem. Oáza vrcholí 5. den mší svatou, při které účastníci přijímají Ježíše jako svého Pána a Spasitele v Eucharistii. Na oáze byli studenti univerzity MWEKA.

Po této oáze se konala zvláštní oáza věnovaná 10 krokům ke křesťanské zralosti. V běžných podmínkách formace deseti kroků následuje po oáze I. stupně během roku. Jejich absolvování je podmínkou pro pokračování ve formaci II. stupně. Na této oáze bylo sice jen pár účastníků, ale přesto jsme ji konali. Každý den byl věnován jednomu kroku. Konala se dvě setkání v malé skupině a bohoslužba slova večer. S ohledem na potíže, které se

Foto: Archiv fr. Jana Rajlichy OP

letos v Tanzanii vyskytly (odpadly plánované oázy), přijelo málo účastníků na rekolekce, jsme čtvrtý den oázy zasvětili hnutí v Tanzanii do ochrany P. Marie, Matky církve. Okamžik zasvěcení jsme synchronizovali s Kros-cienkem, kde také moderátoři svěřovali hnutí do ochrany P. Marie. Provedl jsem ho přímo já, protože ten den na mě vyšla mše svatá.

Po oáze jsme začali s účastníky dávat dohromady jejich další formaci v hnutí pomocí zápisníků účastníka. Předali jsme jim zápisníky a oni se domluvili na společném setkání. Také si dohodli s Ewou, která je v Keni, další setkání. Animátoři ještě začali plánovat kurs místních animátorů mezi Vánoce a Novým rokem.

Po rekolekcích jsme vyrazili na malý jednodenní výlet k vodopádům Materuni. Další den brzy ráno jsme autobusem vyrazili do Dar es Salaam, navštívit sestru Cecilii z kongregace misionářek Afriky. V Dar es Salaamu jsme strávili celkem tři dny. První den byl věnovaný Indickému oceánu, na jehož pobřeží jsme vydrželi celý den. Druhý den jsme vyrazili místním přívozem na Zanzibar. Překvapující bylo, že jsme prošli další pasovou kontrolou. Zanzibar je autonomní území. Na Zanzibaru jsme byli celý den, navštívili jsme místní katedrálu, hovořili s místním farářem o oáze. Taky jsem se zde před domem Freddieho Mercuryho dověděl, že bydlel na Zanzibaru. Večer jsme hovořili se setrou Cecilíí o tom, jak za mlada absolvovala oázu, jakým způsobem se pokoušela ji propagovat v Tanzanii. Smutné bylo, že místní duchovní ji v podstatě odmítli s různými předsudky, které byly podobné předsudkům v Polsku, když P. Blachnický s oázou začínal. Byl to vážný podnět pro zamyšlení. V Keni oáza působí ve farnostech a šíří se. V Tanzanii je na školách, a stagnuje. Poslední den v Dar es Salaam jsme navštívili se sestrou Cecilíí farnost bílých otců ve slamu Tandale. Setkali jsme se zde s extrémní chudobou. Navštívili jsme jednu rodinu, sestra Cecilie zjistila, že jejich chlapec ten den nejedl. Zaplatila mu jídlo, u kterého pak seděl. Dál jsme viděli ulice s prostitutí. Nakonec nám sestra ukázala centrum pro pomoc místním ženám, kde se konají kurzy šití a práce na počítači. Centrum je při farnosti a jmenuje se Salome. Kurzy nabízí i prostitutkám, s tím, že mohou začít žít jinak.

Předposlední den jsme strávili cestou zpět do Moshi a následující den jsme navštívili místní katedrálu a nakoupili 50 kg pražené kávy. Zpět jsme letěli v noci přes Curych do Varšavy.

Význam této cesty hodnotím kladně. Někdy malý krok správným směrem je důležitější než zdánlivě veliký úspěch. Podařilo se navázat mnoho nových kontaktů a posunout formaci účastníků oázy v Tanzanii dál.

fr. Jan Rajlich OP

Okénko do světa olomouckých terciářů

V minulém čísle chyběl příspěvek od olomouckých terciářů. Zasáhla nás jejich obrovská touha o sobě něco sdělit, proto jsme jejich článek zařadili do tohoto (post)letního speciálu.

Zprávy o III. řádu sv. Dominika v Olomouci máme od roku 1882, kdy byl ředitelem sdružení P. Pius Markl OP z Transylvánie. Od té doby jsou k dispozici záznamy o všech ředitelích až do roku 1949. Ředitelem byl vždy kněz I. řádu, který zajišťoval řádové vedení. V té době existovalo zvlášť sdružení německé a české, smíšené z mužů i žen. Sdružení mělo svého převora či převorku a radu. Shromáždění se konalo obvykle jednou měsíčně.

V roce 1905 obnovil generál řádu P. Hyacint Cormier samostatnou českou dominikánskou provincii a následně po vzniku Československa byl v Olomouci 25. května 1919 sloučen německý III. řád s českým. Od roku 1923 byla potom zavedena nová řehole přijatá magistrem řádu Ludwigem Theisslingem a schválená papežem Piem XI. Ta nahradila původní řeholi z roku 1285. Řehole byla probírána podle knihy P. Reginalda Dacíka OP *Cesta apoštolské svatosti* a členové sdružení se k ní a k jejímu výkladu opakově vraceli.

V meziválečných letech zaznamenali dominikáni v Olomouci bouřlivý rozvoj a vyvíjeli bohatou činnost. Vydávali revui *Na hlubinu* a *Filosofickou revui*, pořádali Akademické týdny, založili knižní nakladatelství Krystal, začali překládat *Teologickou sumu* sv. Tomáše a mnohé další. To se odrazilo i na činnosti III. řádu. Mezi ředitele sdružení patřili významní otcové jako P. Emilián Soukup OP, P. Silvestr Braitto OP, P. Antonín Čala OP.

Na návrh provinčního vizitátora P. Reginalda Dacíka OP rozhodl provinciál P. Metoděj Habáň OP dne 20. listopadu 1940 o rozdělení sdružení III. řádu v Olomouci na Sdružení žen a dívek, jehož ředitelem se stal P. Antonín Čala OP, a na Sdružení mužů a jinochů, jehož ředitelem byl ustanoven P. Stanislav Viceník OP. Shromáždění se konala obvykle o čtvrté neděli v měsíci, muži po ranní mši svaté, ženy odpoledne. Jak muži, tak ženy se ale mohli zúčastnit i setkání druhého sdružení. Od Sdružení mužů a jinochů se nám do dnešního dne zachovala jeho kronika.

Činnost sdružení zdárně pokračovala až do roku 1950, kdy byla činnost Kazatelského řádu násilně přerušena zásahem Státní bezpečnosti a následně zcela zakázána.

Soustavnou činnost III. řádu v Olomouci se podařilo obnovit až po sametové revoluci. V roce 1989 se začali tajní terciáři a noví zájemci o vstup do III. řádu scházet v domě kongregačních sester na Smetanově ulici. Tato tajná setkání zprostředkoval fr. Bernard Špaček OP. Setkání u sester pokračovala i v roce 1990 až do té doby, kdy byla obnovena řádová činnost v původním dominikánském konventu u sv. Michala. Poté jsme se začali pravidelně setkávat na michalské faře. Po fr. Bernardovi Špačkovi se naším řádovým asistentem stal fr. Savio Řičica OP, který jím je i nyní. První a poté dlouholetou představenou sdružení se stala Zdislava Kvapilová, pro nás Zdiška, která dala našemu sdružení kus svého života a svého srdce. Byla a stále je pravou matkou a duší našeho sdružení.

V roce 1996 byla dokončena rekonstrukce kláštera na Slovenské ulici, proběhlo stěhování konventu od sv. Michala. Od té doby až dodnes se konají setkání našeho sdružení tam.

Setkáváme se každou druhou sobotu v měsíci s pravidelným programem – ranní chvály, mše svatá, stálá formace, lectio divina a růženec. Nevynecháváme ani posilu pro tělo, nicméně letos nás úžasným způsobem duchovně živí bohatství víry a dominikánství obsažené v knize slovenského promotora pro laiky fr. Mannese Stanislava Marušáka OP, nesoucí název *Obuj si sandále*.

Naše Místní sdružení sv. archanděla Michaela v Olomouci má v současnosti 32 členů, z toho je 24 aktivních. Nejstarší naše členka Kateřina Marie Konrádová v září slaví 101 let, nejmladší v dubnu oslavila 43. Členové našeho sdružení dojíždějí na setkání nejen z Olomouce a z nedalekých Olšan u Prostějova, z Tovéře, trochu vzdálenějšího Prostějova, Rokytnice u Přerova, Přerova, Oseku nad Bečvou, Lipníka nad Bečvou, Choliny, Tršic, ale i z větší dálky z Šumperka, Zábřehu na Moravě, Frýdku-Místku, Čeladné, Vyškova, Brna, Luhačovic, Všeminy, České Třebové, Butovsi; někdy zavítají i bývalí členové, kteří založili nové sdružení v Pardubicích... takže de facto z celé Moravy s takovým drobným přesahem do Čech.

Tím je dána i naše činnost, která se nesoustředí pouze v olomouckém konventu, ale každý působí ve své farnosti. A spektrum jednotlivých apoštolátů je opravdu široké. Na společných setkáních pak čerpáme síly pro svou činnost. Setkání tak jsou nejen sesterskobratrská (bratrskosesterská), ale přímo přátelská. Prožíváme na vlastní kůži slova svatého Benedikta: „Dodržuj řád a řád podrží tebe.“

*Gabriela Zdislava Kollová a Jiří Reginald Machačík
redakčně upraveno, kráceno*

Setkání dominikánské rodiny

Srdečně zveme všechny členy, přátele a dobrodince dominikánské rodiny na celoprovincní setkání, které se bude konat v sobotu 15. října 2022 v olomouckém klášteře bratří. Tématem letošního SeDoRu je *synodalita*.

Program:

- 9:00 Růženec
9:30 Mše svatá
11:00 Informace o dění v dominikánské rodině
Přednáška na téma Synodalita – fr. Ludvík Grundman OP
13:00 Oběd v klášteře
15:00 Odpolední skupinky:
Synodalita (fr. Ludvík Grundman OP)
Farnosti a kostely svěřené dominikánům (fr. Kliment Mikulka OP)
Misie v Africe (fr. Jan Rajlich OP)
Prohlídka historické Olomouce (SM. Benedicta Hübnerová OP)
16:30 Nešpory

Případné změny a odkaz na přihlašovací formulář naleznete na stránkách <http://laici.op.cz>.

Místní sdružení Olomouc

Víra je Boží dar

To, čemu věříme – obsah naší víry – pochází z Božího zjevení, ale naše volba věřit vychází ze svobodné vůle – je to tak?

K víře je potřebné dvojí: za prvé to, aby se člověku předkládaly věci víry, což je potřebné pro to, aby člověk vírou něco explicitně přijímal; za druhé pak souhlas věřícího s předloženými věcmi víry. Vzhledem k prvnému bodu je nutné, aby víra pocházela od Boha. Věci víry totiž přesahují lidský rozum, a proto je člověk může nahlédnout pouze s pomocí Božího zjevení...

Vzhledem k druhému bodu, tj. k souhlasu člověka s věcmi víry, je možné uvažovat o dvojí příčině: za prvé [o příčině, která k víře] přivádí z vnějšku, např. spatřený zázrak nebo přesvědčování ze strany člověka, který nás vede k víře. Ani jedno z toho není dostatečnou příčinou [víry], neboť z těch, kdo vidí jeden a týž zázrak a slyší stejné kázání, někteří uvěří a jiní ne. A proto je třeba uvést jinou vnitřní příčinu, která člověka vnitřně pohybuje k souhlasu s věcmi víry.

Za tuto příčinu považovali pelagiáni pouhé svobodné rozhodování člověka, a říkali proto, že počátek víry leží v nás... To je ovšem omyl. Poté, co člověk souhlasil s věcmi víry, je totiž pozdvižen nad úroveň své přirozenosti, takže to musí být způsobeno nadpřirozeným principem, který člověka vnitřně pohybuje, což je Bůh. A proto víra, vzhledem k souhlasu, který je hlavním úkonem víry, pochází od Boha, který člověka uvádí do pohybu skrze milost (STh II-II, q. 6, a. 1).

Úkon víry je zároveň svobodnou volbou i darem milosti. „Milost zdokonaluje přirozenost,“ a tedy i lidskou přirozenost a tím též lidskou svobodu, která je podstatnou součástí lidské přirozenosti; milost „zapne“ naši svobodnou vůli, místo aby ji vypínala.

Víra samozřejmě musí vycházet ze svobodné volby; ale *nejdřív* musí být „darem Božím“, protože univerzální První Příčinou je Bůh, nikoli my.

Vírou *odpovídáme*: na předchozí milost Božího zjevení vně a na předchozí milost Božího hnutí uvnitř. Víra není něco, co si sami v sobě vytvoříme zmáčknutím správných psychologických tlačítek. Nedá se jednoduše říct, že člověk „má víru“; člověk na Boží zjevení a na pozvání uvěřit odpovídá buď vírou (ANO), nebo nevírou (NE).

Kdyby Bůh *nejdřív* sám sebe nezjevil (slovy svatého Tomáše „[kdyby] se člověku [ne]předkládaly věci víry“), naše víra by neměla žádný předmět. Jde o to, co Tomáš ve výše uvedeném textu uvádí „za prvé“. Náš lidský sou-

hlas pak označuje „za druhé“. Tento souhlas má podle Tomáše přinejmenším tři důvody. (1) Jedním z nich je „[příčina, která k víře] přivádí z vnějšku, např. spatřený zázrak nebo přesvědčování ze strany člověka“. To je katalyzátor, příležitost k (2) rozhodnutí dát svobodný souhlas. (3) Ale konečným hybatelem vnějšího katalyzátoru i naší vnitřní „reakce“ na něj je „Bůh, který člověka uvádí do pohybu skrze milost“. A to pelagiáni odmítali. Mysleli si, že lidská svoboda musí být absolutní.

Pokud nás může Bůh uvést do pohybu zvenčí, prostřednictvím zázraků nebo kázání („přesvědčování ze strany člověka“), aniž by tím zničil nebo oslabil naši svobodnou vůli, tím spíš to může uskutečnit zevnitř. To, co k nám přichází zvenčí – zázrak nebo kazatel –, není náhoda, ale dar, který nám dává Bůh. Stejně je to i s tím, co k nám přichází zevnitř, totiž se samotným aktem souhlasu. Bůh je přece stejně tak vevnitř jako vně, přesahuje nás, přesahuje naše ego, naše sebevědomé „já“, a to rovnoměrně v obou směrech, i když tomu druhému zpravidla nevěnujeme pozornost. Avšak tento přesah – můžeme použít pojem vnitřní přesah – je stejně skutečný jako onen druhý, vnější přesah. Jak už svatý Augustin vyjádřil svým slavným výrokiem, Bůh „je nám blíže než my sami sobě“. Lidská zkušenost má dva póly: subjektivní („já“) a objektivní („to“). Bůh přesahuje obojí. Není součástí našeho materiálního světa ani součástí naší spirituální duše. Bůh není galaxií ani pocitem. A proto může být přítomen v obojím, stejně jako je dramaturg přítomný jak v prostředí, tak v postavách své hry.

*Peter Kreeft, Practical theology,
Ignatius press, San Francisco 2014, s. 152,
přeložila SM. Krista Chládková OP, redakčně upraveno.*

Plná milosti, půvabu a Ducha svatého

„Všichni se jednomyslně a vytrvale modlili spolu s několika ženami, mezi nimiž byla Ježíšova matka Marie, a spolu s jeho bratry.“ (Sk 1, 14)

Písmo jasně ukazuje, že když se učedníci po Ježíšově nanebevstoupení společně modlili ve večeřadle, byla Maria v jejich středu. Zda byla v jejich středu i v den Letnic, není jednoznačně řečeno. Sice o ní není výslovná zmínka, ale z citovaného úryvku se zdá, že neměla důvod tam nebýt. Odtud plyne pravoslavná tradice psát ikony seslání Ducha svatého vždy ve dvou verzích – na jedné ikoně je uprostřed Maria, na druhé prázdný prostor. Jedním z hlavních argumentů pro druhou verzi je to, že ona jediná už Ducha svatého nepotřebovala.

Anděl Marii oslovil jako „plnou milosti“. Řecké „κεχαριτωμενη“ („kecharitómenē“) může znamenat i „půvabná“. Zkrátka „miss universe“ v Božích očích. Jestli i v těch lidských, přesně nevíme. Spíš šlo o krásu duchovní, která se na tělesné rovině zpravidla odráží jen nenápadně. To se pochopitelně nevylučuje s tím, že by Maria byla i tělesně mimořádně krásná; dokonce existují teologické traktáty o její tělesné kráse. Nicméně, hlavně šlo o Boží milost danou skrze Ducha svatého, kterého Maria byla opravdu „plná“. Bůh vždy dává jen sebe celého, jeho moc, moudrost nebo milost samy v sobě nejsou odlišné od jeho podstaty. On je neomezený, veškerá omezení pocházejí z neschopnosti stvoření z tohoto Daru pojmout víc než jen nepatrnou část.

Bůh každého z nás miluje nekonečně, i když my jeho lásku přijímáme omezeně. Jedna ze sester sv. Terezičky to ukázala na skleničkách: seřadila vedle sebe různé velikosti od štamprlete po půllitr a všechny naplnila po okraj. Bůh nás všechny chce a může naplnit, ale jen podle naší „velikosti“, naší schopnosti přijmout jeho lásku. U Marie ta plnost byla mimo běžná měřítká, něco jako bazén vedle skleniček. Bůh si ji připravil, aby ho dokázala pojmout celého jedinečným způsobem, spojeným s jeho vtělením; asi proto se mohla výrazně podílet i na příchodu třetí Božské Osoby.

My tak velcí nejsme, ale aspoň trochu můžeme povyrůst. To není naše zásluha, působí to v nás Boží milost. Přitom nám může pomoci příklad a modlitba těch, kteří jsou ho plní, a to pokud možno ve větším objemu než my. Přímluvnou modlitbou můžeme své přijímání Boží lásky nějak rozšířit na druhé a oni na nás. I když tady na zemi nikdy na 100 % plní nejsme, můžeme se přitom spojovat s těmi, kteří už hledí na Plnost tváří v tvář.

Vratme se k události seslání Ducha svatého. Maria byla plná Ducha a zároveň měla mít podíl na jeho seslání. Jak to jde dohromady? Podobně u svátosti bířmování by měl být někdo, kdo již pečeť Ducha svatého v této svátosti přijal – kmotr. Maria se na seslání Ducha svatého podílela svou mateřskou a kmotrovskou přímluvou. Proto mi přijde pravděpodobnější verze letniční ikony s Marií uprostřed. I ta druhá verze však ukazuje něco důležitého – k Mariině „plnosti Ducha“ resp. „plnosti milosti“ patří určitá nenápadnost, „průzračnost“, kdy se sama ztrácí a nechává prostor Bohu. I kdyby z nějakého důvodu zrovna v ono letniční dopoledne ve večeradle chyběla, byla ve středu modlících se učedníků přítomná svou modlitbou, a i pokud tam byla, nechávala zcela volnou cestu Pánu. Nebylo v ní nic, čím by mohla překážet Duchu, a zároveň už větší naplnění nepotřebovala, takže na ikoně Ducha svatého a jeho „příjemců“ je v pořádku tuto „prostřednici Prostředníka“ nechat neviditelnou.

Tím se dostáváme k tomu, jakým způsobem je Maria „půvabná“: Bůh je nejen krásný, ale Krása sama, a Maria je po svém Synu nejdokonalejší ikonou této Krásy. Žádná poskvrna rozhodně nebyla na její duši a snad ani na těle, ale ten největší Půvab z ní zářil díky této průzračnosti pro něj.

Maria, vtáhni nás do své otevřenosti a průzračnosti pro Boží lásku!

fr. Václav Veselský OP

Z nabídky nakladatelství Krystal OP

Zdeněk Kašíčka

Otec Braitó

Zdeněk Kašíčka:

Otec Braitó: životopis olomouckého dominikána (1898–1962)

Životopis Silvestra Braitó OP (14. června 1898 Ruš-čuk, Bulharsko – 25. září 1962 Praha), významné osobnosti dominikánského řádu, teologa, básníka, literárního kritika a publicisty, zakladatele a šéfredaktora filosoficko-teologické revue Na hlubinu a jednoho z duchovních otců dominikánské edice Krystal, byl vydán v roce 1993 při příležitosti 95. výročí Braitova narození. K připomenutí 60. výročí jeho úmrtí nyní vychází jako e-kniha.

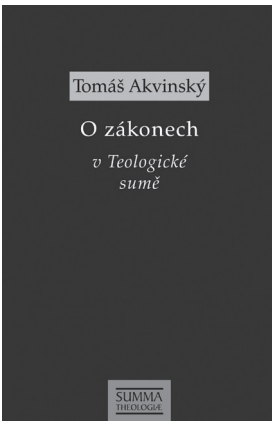
e-kniha, 50 Kč

Charles Journet: Zlo. Teologický esej

Hluboká teologická reflexe problému zla od jednoho z největších teologů 20. století. Autor nejprve pojednává o přirozenosti zla a jeho formách, poté se zabývá ústřední otázkou vztahu zla k všemohoucímu a nekonečně dobrému Bohu, zlem v přírodě, zlem hříchu, zlem trestů v pekle a v očistci a trestů pozemského života. Po exkursu do problematiky zla v dějinách se pak vrací k výchozí otázce, jak se na zlo dívat. Postupně odkrývá zlo v celé jeho hloubce a zřůdnosti a toto poznání jej nakonec dovede k hlubšímu poznání dobra, Dobra absolutního – Boha. Z francouzštiny přeložil Oldřich Selucký.

brož., 280 str., 360 Kč, 2., revidované vydání

Tomáš Akvinský: O zákonech v Teologické sumě

Toto pojednání (STh I-II, q. 90–97) patří k základním pramenům západního etického myšlení. Nabízí odpovědi minimálně na dvě důležité otázky: 1. Jsou naše rozhodnutí ponechána naší libovůli, nebo existují nějaké objektivní principy, které musíme respektovat? 2. Existuje nějaká poslední a nejvyšší norma, která rozhoduje o spravedlnosti zákonů, nebo je zákon pouze věcí dohody? Tomáš ukazuje, že morální principy nejsou relativní, ale jsou důsledkem objektivního řádu stvoření. Překlad, úvodní studie a poznámky Karel Šprunk.

brož., 124 str., 160 Kč, 2., revidované vydání

Plánovací kalendář 2023

Český národní a řádový provinční kalendář s informacemi o mešních čteních na každý den. Formát A6, uspořádání po týdnech, prostor pro denní záznamy, kroužková vazba.

cca 120 Kč

<https://krystal.op.cz>
facebook.com/KrystalOp

Co by vás ještě mohlo zajímat:

- rozhovor s bratrem Svoradem, který působí na Ukrajině a nedávno navštívil Olomouc | <https://op.cz/uz-vime-proc-u-vas-neni-valka/>
- O Třech ve třech. Podcast o víře a životě z ní
<https://open.spotify.com/show/4uN1N9epzyQSEorZezq8QN>
- záznam přednášek stálého studia | O čem bys kázal | Svatojilské rekollece
https://www.youtube.com/channel/UCXgghtPJapWwLM_r6zKJXOw
- cyklus olomouckých dominikánů „Boží Slovo však spoutáno není...!“
<https://www.youtube.com/channel/UCFhR5Lpg6ukDbtQhOP7flaQ>
- Dominikánská 8 – informace o programech, záznamy akcí
<http://www.dominikanska8.cz/>
<https://www.youtube.com/channel/UCsffFbYumKjs71MwYZ52BQ>
<https://soundcloud.com/dominikanska8>
- novinky našeho knihkupectví Oliva | <https://oliva.op.cz/>
- knižní salóny nakladatelství Krystal OP | <https://krystal.op.cz/knizni-salon-2/>
- Letní škola Tomáše Akvinského | <https://krystal.op.cz/letni-skola-tomase-akvinskeho/>

OPusculum

Časopis české dominikánské rodiny

Vydává Kazatelské středisko České dominikánské provincie

Redakce

e-mail: opusculum@op.cz

Fr. Gabriel Malich OP (gabriel@op.cz)

S. Marie Pitterová OP (monialesop@volny.cz)

SM. Guzmána Valentová OP (guzmana@dominikanka.cz)

Lenka Bernadetta Nezbedová (Nezlenka@seznam.cz)

Jiří Reginald Machačík (machacik@volny.cz)

Jan Jáchym Beneš (jachym@op.cz)

Fotografie na obálce:

1. s. | Foto: Flickr, Lawrence OP (CC BY-NC-ND 2.0)

2. s. | Letní škola Tomáše Akvinského. Foto: SM. Guzmána Valentová OP

3. s. | Letní dominikánský tábor. Foto: Marie Schubertová

Misie v Tanzanii. Foto: Archiv fr. Jana Rajlichy OP

Bankovní spojení pro dary: č. účtu: 268154211/0300 v.s.: 290

Uzávěrka příštího čísla: 15. 11. 2022

<http://opusculum.op.cz>

Z obsahu

Předávání víry jako dialog

Misie v Mimoni a v Tanzanii

Letní škola Tomáše Akvinského

Zprávy z generální kapituly v Mexiku

Terciáři v Olomouci a v Bulharsku

Víra je Boží dar

Setkání dominikánské rodiny v Olomouci

<http://opusculum.op.cz>

Adresa redakce:

OPusculum

Klášter dominikánů Praha

Husova 234/8, 110 00 Praha 1 – Staré Město

e-mail: opusculum@op.cz

Výtisk zdarma. Distribuce za cenu poštovního a balného. Objednávky na adrese redakce.